

PROGRAM PRAC KONSERWATORSKICH

DĘBOWE DRZWI GŁÓWNE
do kościoła parafialnego
pw. Św. Józefa Oblubieńca NMP
w LUSZOWICACH
gm. Radgoszcz, pow. dąbrowski
woj. małopolskie
50°08'57,971"N
21°06'08,629"E

Właściciel:

Parafia Rzymsko Katolicka
pw. Św. Józefa Oblubieńca NMP
w Luszowicach
33-206 Luszowice, Plac Św. Józefa 14
tel. 14 / 641-33-15 601 556 536
luszowice@diecezja.tarnow.pl
ks. Proboszcz mgr Bogdan Kwiecień

Opracował:

Paweł Dziurawiec

RENOVARE

KONSERWACJA DZIEŁ SZTUKI
PAWEŁ DZIURAWIEC

33-100 Tarnów, ul. Słowików 9
tel. 603-546-213
NIP 873-114-64-84 REGON 120696833

RENOVARE

mgr Paweł Dziurawiec,
konserwator dzieł sztuki
33-100 Tarnów ul. Słowików 9
tel. 14/624-09-74 603 546 213
e-mail: pdziurawiec@poczta.onet.pl
www.dziurawiec.netgaleria.pl

Tarnów 15 marca 2021 r.

Dzieło konserwatorskie i dokumentacja są chronione prawem autorskim.

1. Dane inwentaryzacyjne obiektu

Nr rejestru zabytków:

- tytuł i nazwa: **DRZWI GŁÓWNE DO KOŚCIOŁA**
- autor, architekt: nieznany
- wykonawca: prawdopodobnie W. Waclawik
- czas powstania: po 1913 a przed 1919 r. (czas rozbudowy kościoła i jego konsekracji)
- materiał i technika wykonania: dębowe drzwi główne do kościoła parafialnego konstrukcji ramowej z wypełnieniem w formie płycin, powieszono na zawiasach biegunowych i pasowych. Zwieńczone łukiem wypełnionym płycinami. Konstrukcja futryny metalowa, próg metalowy, rygiel zamykający góra-dół; zamek i klamki z sztyldami żelazne, kute; połączenia wzmacniane śrubami żelaznymi. Nakładane rzeźbione ornamenty w formie aniołków, muszli, rozet i ornamentów z liści akantu, górą rzeźbiona w ornament cekinowy przylga przechodzi w pilaster z głowicą koryncką. Całość zabezpieczona lakierem olejnym (od środka), przemalowane od zewnątrz lakierem lub pokostem do którego przywarł brud.
- miejsce przechowywania: główne drzwi wejściowe od strony zachodniej w kościele parafialnym pw. Św. Józefa w **LUSZOWICACH** gm. Radgoszcz, pow. dąbrowski, woj. małopolskie
- wymiary: całkowita wysokość z łukiem – 437cm, wysokość skrzydła bramy – 284cm, szer. całości – 278cm, szer. jednego skrzydła – 125cm, rzeźbiony aniołek: wys.28 x 17szer. x 10gł. ; muszla 30szer. x 13cm wys. ; okrągła rozeta średnica 15cm, ornament z liści akantu 54 x 25cm
- napisy: na metalowym progu wybity przecinakiem napis: **WACŁAWIK. W.**
- właściciel: Parafia rzymsko katolicka pw. Św. Józefa Oblubieńca NMP w Luszowicach 33-206 Luszowice, Plac Św. Józefa 14 tel. 14 / 641-33-15 601 556 536 luszowice@diecezja.tarnow.pl ks. Proboszcz mgr Bogdan Kwiecień

- historia:

W 1686 r. powstała w Luszowicach parafia dzięki staraniom właściciela Zygmunta Tarło. W 1749 r. parafia liczyła 988 mieszkańców. Pierwszy kościół w Luszowicach była to murowana kaplica ufundowana przez Zygmunta Tarło na rodowe mauzoleum. Kaplica ta została konsekrowana 26.10.1687 r. przez bp krakowskiego Jana Małachowskiego. Szybko się

jednak okazało, że jest ona za mała dla pomieszczenia wszystkich mieszkańców; dlatego dobudowano do niej drewnianą nawę. Budowę obecnego kościoła rozpoczęto w 1913 r. za ks. Proboszcza Muchy, a zakończono konsekracją rozbudowanego kościoła 3.09.1919 r. Konsekracji dokonał bp Leon Wałęga.¹

2. Budowa technologiczna drzwi, opis inwentaryzacyjny, stan zachowania.

Dębowe drzwi główne do kościoła parafialnego są konstrukcji ramowej z wypełnieniem w formie płycin. Oba skrzydła drzwi powieszone są na metalowych zawiasach biegunowych, umieszczonych od zewnątrz oraz na trzech pasowych zamocowanych od wewnątrz kościoła. Drzwi zwieńczone są łukiem pełnym i wypełnione płycinami z ornamentem w formie kraty z ozdobnymi rozetami na skrzyżowaniu pasów. Skrzydła drzwi składają się z dwóch płycin. Górna, większa, w kształcie stojącego prostokąta zwieńczona delikatnym łukiem ze zwornikiem, na szczycie którego umieszczony jest krzyż. Dolna płycina w kształcie leżącego prostokąta umieszczona jest w części cokołowej. Wypełnia ją nakładany ornament z liści akantu. Obie płyciny obwiedzione są profilowaną ramką. W podstawę górnej płyciny wkomponowana jest muszla, a na jej środku umieszczono rozetę (taką jak w zwieńczeniu całych drzwi) oraz główkę putta, aniołka, ze złożonymi skrzydłami. Listwa przyłgi ozdobiona jest ornamentem cekinowym, w części zwieńczenia przechodzi w kanelowany pilaster zwieńczony głowicą koryncką.

Od wewnątrz powtórzony jest ozdobny podział drzwi na dwie płyciny o tych samych kształtach jak na zewnątrz, ale o skromniejszym profilu ramki. Tylko w górnej płycinie umieszczony jest jako ozdoba płaski krzyż.

Konstrukcja futryny drzwi opiera się na metalowych profilach obłożonych drewnem, widoczny jest metalowy próg, na którym jest widoczna wybita inskrypcja, prawdopodobnie firmy, która wykonała drzwi. Drzwi blokowane są jednym ryglem zamykającym góra-dół lewą połowę drzwi, w prawej połowie umieszczony jest zamek i dwie żelazne, kute, ozdobne klamki z szyldami. Połączenia drzwi, zawieszenie zawiasów wykonano żelaznymi śrubami.

Całe drzwi zabezpieczone są lakierem olejnym(?) (od środka), zaś część zewnętrzna została przemalowana innym lakierem lub pokostem do którego przywarł brud.

Zewnętrzna powierzchnia drzwi jest mocno zabrudzona, zakurzona, widoczne są też białe plamy odchodów ptaków, które siadają na wystających elementach drzwi.

¹ Informacje ze strony internetowej Parafii w Luszowicach www.luszowice.diecezja.tarnow.pl

Kompozycja i konstrukcja drzwi jest bardzo dobrze przemyślana i bardzo solidnie wykonana. Nie widać większych ubytków, pęknięć, rozklejeń (jedno niewielkie na lewej połowie drzwi). Drzwi domykają się lekko, nie są opadnięte na zawiasach. Jedyny problem polega na silnym pociemnieniu i zabrudzeniu lakieru na ich zewnętrznej powierzchni. Lakier łuszczy się w dolnej części lewej połowy drzwi, jest też wytarty od rąk na wysokości klamki, na listwie przyłgi. Na tej połowie drzwi został też naklejony przy pomocy taśmy typu skocz plakat, po naklejonej taśmie pozostał ślad w formie jaśniejszych pasów, gdyż taśma zerwała warstwę brudu i lakieru aż do drewna.

3. Program prac remontowych.

Drzwi są w zadawalającym stanie technicznym, poza niewielkim pęknięciem w lewym skrzydle, ale za to są w złym stanie estetycznym, zwłaszcza od strony zewnętrznej. Konieczne jest ich odnowienie, odczyszczenie z wszystkich nawarstwień, aż do czystego drewna i ponowne pokrycie odpowiednimi lakierami zabezpieczającymi od złych wpływów warunków atmosferycznych. Ze względu na wielkość drzwi, ich bardzo dobre zamontowanie na zawiasach, nie jest wskazany ich demontaż, a całkowite odnowienie ich na miejscu *in situ*. Jedynie można zdemontować nakładane rzeźbione ornamenty takie jak putta aniołków, muszle, rozety, ornament z liści akantu. W celu lepszego odczyszczenia a następnie zabezpieczenia drewna i metalu można zdemontować szyldy pod zamkiem i klamkami.

Odczyszczenie powierzchni drzwi z nawarstwień można przeprowadzić dwoma sposobami. Jeden, to w sposób mechaniczny na sucho, ręcznie przy pomocy papieru ściernego, skrobaków, noży, usunąć warstwę lakieru i farby;

Drugi to w sposób również mechaniczny, ale z użyciem urządzenia do sodowania „zestrugać” warstwę lakieru i zabrudzeń z powierzchni drewna. Metoda sodowania polega na „wypiaskowaniu” przy pomocy strumienia powietrza o bardzo dużej prędkości cienkiej warstwy lakieru, przy czym ścierniwem jest soda - NaHCO_3 (kwaśny węglan sodu) o minimalnej granulacji, która w zetknięciu z zabrudzonym materiałem wybucha i „zmywa” zabrudzenia, lakier. Usunięcie lakieru jest stosunkowo bardzo szybkie i dokładne, nie powoduje większych ubytków, ścierniwo jest biodegrawalne, nie powoduje zamknięcia drewna.² Po usunięciu warstwy starych lakierów należy lekko tylko wyrównać powierzchnię drewna papierem ściernym i można go zabezpieczać bejcami lub barwionymi lakierami. Należy użyć

² Najlepszy efekt uzyskuje się przy użyciu oryginalnej maszyny Soda Blaster, według technologii SodaBlast Systems. Informacja ze strony firmy: „SodaBlast Systems Polska FPUHG Sodowanie Kulczycki” 39-200 Dębica Zawada 68 tel. 664 842 794, 694 386 634 mariank@opoczta.pl

specjalistycznych lakierów o zwiększonej odporności na UV, starzenie, odbarwienie pod wpływem światła, a przede wszystkim dobrze zabezpieczać drewno przed wilgocią i wodą.

Proponuje się zastosowanie do wyboru dwóch producentów lakierów do drewna zabytkowego firm Remmers lub Sikkens.

Najpopularniejszy jest rozpuszczalnikowy, matowo-jedwabisty lakier z żywicy alkidowej:

Remmers HK-Lasur. Jego kolor proponuje się: RC 545 teak nr art. 2251, lub

RC 555 kasztan nr art. 2253 lub

RC 600 orzech nr art. 2260

Drugi producent lakierów do drewna to firma Sikkens.³

Jako podkład można zastosować syntetyczny podkład lazurujący **Sikkens Cetol SP 520** lub wodny, prześwitujący podkład lazurujący **Sikkens Cetol WP 566**.

Jako lakier wierzchni można zastosować jedwabiście matową lazurę **Sikkens Cetol WF 910** lub matową lazurę **Sikkens Cetol WF 905**, lub jedwabiście matowy lakier nawierzchniowy, wodny **Sikkens Cetol WF 960**.

Najodpowiedniejszym kolorem do wymalowania bramy jest – orzech włoski nr 914 wg kolornika Joinery Color Classics⁴.

Gwarancja systemu powłok konserwacyjnych firmy **Sikkens Wood Coatings Longlife** wynosi 12 lat pod warunkiem profesjonalnego nałożenia.⁵

Wszystkie okucia, klamki, szyldy należy pomalować w kolorze czarnym lub grafitowym, matowym. Przed malowaniem należy zabezpieczyć je środkiem lub farbą podkładową, antykorozyjną.

Nakładane ornamenty po ich oczyszczeniu i wymalowaniu należy zamontować w ich pierwotnych miejscach za pomocą śrub o schowanych łbach. Miejsce wywiercone pod śruby należy zaspachlować barwionym woskiem i zalakierować.

Po zakończeniu prac remontowo-rekonstrukcyjnych należy wykonać dokumentację pisemną i fotograficzną, powykonawczą, obrazującą stan zachowania przed remontem, w trakcie i po wykonaniu konserwacji bramy.

Tarnów 15.03.2021

RENOVARE
KONSERWACJA DZIEŁ SZTUKI
PAWEŁ DZIURAWIEC

33-100 Tarnów, ul. Słowików 9

tel. 603-546-213

NIP 873-114-64-84 REGON 120696833

³ www.profesjonalnefarby.net

⁴ https://bildau.de/new/?page_id=13042&lang=pl

⁵ [https://www.sikkens-wood-](https://www.sikkens-wood-coatings.com/fileadmin/user_upload/downloads/communication_materials/Longlife_B2B/Longlife_B2B_PL.pdf)

[coatings.com/fileadmin/user_upload/downloads/communication_materials/Longlife_B2B/Longlife_B2B_PL.pdf](https://www.sikkens-wood-coatings.com/fileadmin/user_upload/downloads/communication_materials/Longlife_B2B/Longlife_B2B_PL.pdf)

1. Drzwi wejściowe (główne) do kościoła parafialnego w ŁUSZOWICACH (1913-1919r.)

2. Drzwi wejściowe (główne) do kościoła parafialnego w LUSZOWICACH (1913-1919r.)

WARSZAWA

4. Drzwi wejściowe (główne) do kościoła parafialnego w LUSZOWICACH (1913-1916r.)

5. Drzwi wejściowe (główne) do kościoła parafialnego w LUSZOWICACH (1913-1916r.)

6. Drzwi wejściowe (główne) do kościoła parafialnego w LUSZOWICACH (1913-1916r.)

7. Drzwi wejściowe (główne) do kościoła parafialnego w LUSZOWICACH (1913-1916r.)

8. Drzwi wejściowe (główne) do kościoła parafialnego w LUSZOWICACH (1913-1916r.)

9. Drzwi wejściowe (główne) do kościoła parafialnego w LUSZOWICACH (1913-1916r.)

10. Drzwi wejściowe (główne) do kościoła parafialnego w LUSZOWICACH (1913-1916r.)

12. Drzwi wejściowe (główne) do kościoła parafialnego w LUSZOWICACH (1913-1916r.)

Lewe skrzydło od strony zewnętrznej. Stan zachowania przed odnowieniem. Widoczna krawędź dr

14. Drzwi wejściowe (główne) do kościoła parafialnego w LUSZOWICACH (1913-1916r.)

15. Drzwi wejściowe (główne) do kościoła parafialnego w LUSZOWICACH (1913-1916r.)